

het uiterste wordt gevergd. Ik zelf heb dagen, waarop ik 120 tot 130 bezoeken heb af te leggen. Dit getal is met een zekeren factor te vermenigvuldigen, wil men komen tot het juiste aantal zieken. Daarbij komen de onrustige nachten, die zoo'n epidemie bezorgt: in de afgelopen week werd ik vier nachten achtereen er uit gehaald: éénmaal ging ik daarbij 4½ uur naar bed om er 7½ uur weer uit te moeten.

Daar het mij nu een paar malen was voorgekomen, dat ik 'snachts zoo flauw werd „als een kip”, vroeg ik aan het distributie-bureau een aanvullingsbroodkaart aan. Tot mijn groote verwondering en ergernis werd mij die geweigerd, omdat ik geen „zwaren spierarbeid verrichtte”. De directeur vergeleek zelfs zijn arbeid met de mijne: ook hij, op zijn kantoorrukje, verrichtte spierarbeid!! Mijn bewering, dat ik, als ik van 'smorgens tot 'savonds op de fiets patiënten bezoek, trappen opstijg, daarbij nog nachtarbeid, bijv. een moeilijke forcipale extractie, meer spierarbeid verricht dan welkē arbeider ook, baatte niet. Ook collega SIKKEL kon mij niet helpen. „Het is ons niet bekend, dat artsen op het platteland deze krijgen. Een poging onzerzijds bij den minister faalde”, luidde zijn antwoord. Ik had nl. er op gewezen, dat op het platteland vele artsen een aanvullingsbroodkaart hebben.

Ik meen goed te doen, deze opvatting, die èn de gemeente èn de staat in dit opzicht huldigen, in ons *Tijdschrift* kenbaar te maken. Is het niet ergerlijk, dat men den arts, die 'snachts toch geen ander eten kan klaarmaken, in dezen drukken tijd, waarin van hem bovenmenscheijk veel wordt gevergd, weigert het middel om te zorgen, dat hij niet „van de graat valt”? Als een werkman op een fabriek 'savonds een paar uren moet overwerken, weigert hij, tenzij hij een aanvullingskaart krijgt, waarvoor de patroon dan zorgt. Dit is geen praatje, doch een feit. En evenzeer weet ik uit persoonlijke relatie, dat ik, beter dan in den Haag, op de hoogte ben, hoe de plattelandici, m. i. zeer terecht, in dit opzicht anders worden behandeld dan hun collega's in de steden.

Kan onze Maatschappij in dezen niet voor ons optreden?
Schiedam, 1 November 1918.

D. RIS JZN.

DE SPECIALISTEN EN DE MAATSCHAPPIJ.

I.

Bij de ontwaking der specialisten ter behartiging van hun belangen, welke, naar met name in ziekenfondszaken actueel werd, grootendeels tegenstrijdig zijn aan die der huisartsen, bleken zij deerlijk in de knel te zitten. Zij waren in de afdelingen en met de C. O., verminkt product van het wettig instituut, tegenover zich in de Maatschappij vrijwel tot machteloosheid gedoemd. Geen wonder, dat in den drang tot verzet tegen een oppermacht van huisartsen de specialisten aaneensluiting gingen zoeken! En dat zoo de specialistenkwestie geboren werd met haar scherpe kanten van heden.

Deze ontwikkeling is leerzaam. Maar het getuigt niet van ruimen blik, dat zoowel het hoofdbestuur als, nog wel in sterkere mate, de C. V. in de voorgestelde regelingen aan dit geschiedkundig karakter der specialistenbeweging als die eener oppositiepartij voor de toekomst zijn blijven vasthouden. Bestendig is het desorganiseerende plan van het hoofdbestuur van 1917, dat eenzijdig de specialisten zich wilde laten organiseren, omdat de huisartsen als „de groote meerderheid” organisatie niet van noode hadden. Tot nog toe is aldoor gebleken, dat het gevolg van het afzonderlijk houden der specialisten was een roep van dezen om waarborgen, die, zoo volledig mogelijk geëischt, aan den overkant als overdreven werden uitgekreten. Dit laatste ten onrechte: de specialisten, die niet als gelijkgerechtigde groep met de huisartsen konden meetellen, moesten natuurlijk in het defensief, waarop men hen bleef aanwijzen, een zoo groot mogelijke kracht verlangen.

De eenige goede oplossing is m. i. parallele organisatie der huisartsen en der specialisten en behandeling van beider zaken op denzelfden voet. Hoe beider organisatie dan in détail te regelen zou zijn, is bijzaak. Maar de samenwerking van beide groepen en de kracht

naar buiten kan daarbij ideaal zijn. De verwezenlijking van dit standpunt sluit de afdoening van ziekenfonsaangelegenheden natuurlijk uit, en zou de tweeslachtige C. O. van thans doen verdwijnen. Een dergelijke stand van zaken, — gedeeltelijke demobilisatie der huisartsen door neerlegging van hun meerderheidswapentuig —, zou op de spits gedreven pantsering der specialisten zinloos maken.

In December 1917 bleek de meerderheid van de vergaderde specialisten der Maatschappij de meening toegedaan, „dat het voor een behoorlijke en voor alle betrokkenen billijke afdoening van ziekenfonsaangelegenheden in de Maatschappij noodzakelijk is, dat gelijktijdig met de specialisten de huisartsen (ziekenfondsgeneesheeren) afzonderlijk georganiseerd worden”. De gelijktijdigheid bleek een struikelblok voor hen, die reeds in het naaste verschieft een regeling voorzagen; die vrees voor uitstel was koren op den molen van het hoofdbestuur, dat het minder om den spoed van de zaak te doen geweest zal zijn, dan wel om de belemmering van de organisatie der huisartsen. Intusschen zijn wij nu bijkans een jaar verder en zitten nog steeds in de modder.

Zou het geen aanbeveling verdienen, dat de Maatschappij zich op de a. s. algemeene vergadering in dien zin uitspreekt, dat de verhouding van huisartsen en specialisten tegenover de Maatschappij in ziekenfonsaangelegenheden op dezelfde leest geschoeid zal worden? Dan moet voor ieder, die niet blijft voorttollen op het nu sinds jaren opgegaarde arbeidsvermogen van beweging, de situatie in ieder geval gered zijn, hoe het ook moge afloopen met de voorstellen van hoofdbestuur en C. V.. En men mag allen, die met mij het hoofdbestuur om vele redenen een bedenkelijk bolwerk achten voor vertegenwoordigers van *speciale* belangen, dan gevoegelijk toewenschen, dat de oude positie van het hoofdbestuur in de Maatschappij onaangetast blijft.

Delft, 4 November 1918.

J. G. SCHNITZLER.

II.

Het bericht onder „Binnenland” in het *Tijdschrift* van 2 November bldz. 1508, geeft onvolkomen weer het standpunt der specialisten ten opzichte van de voorstellen der C. V.; door toevoeging van de cursief gedrukte woorden luidt dit bericht juister: „In de algemeene vergadering der Alg. Ned. Ver. v. Med. Spec. op Zondag 27 October 1918 te 's-Gravenhage gehouden, bleek, dat de daar verzamelde, grootendeels Haagsche specialisten noch in de voorstellen van het hoofdbestuur, noch in die der C. V., een oplossing van het specialistenvraagstuk vonden. Zij achtten het noodzakelijk, dat de Maatschappij zich onthoude van eenigerlei inmenging in de vakbelangen der leden en dat deze behoorden te worden overgelaten aan de vakorganisaties buiten en naast de Maatschappij”.

Eenige dagen tevoren was een motie in de afdeling 's-Gravenhage aangenomen, luidend: „De buitengewone algemeene vergadering der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst van 15 December 1918, overtuigd, dat de aanneming der voorstellen noch van het hoofdbestuur, noch van de C. V., zullen leiden tot een bevredigende oplossing van het specialistenvraagstuk, stelt voor, geen der voorstellen in bespreking te brengen, besluit, dat de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst niet meer haar aandacht schenkt aan het onder letter *k* en *l* in art. 24 van het huishoudelijk reglement genoemde en dit derhalve in het artikel moet worden geschrapt, verzoekt het hoofdbestuur voorstellen voor statuten- en reglements-wijziging, hiermede rekening houdende, aan de algemeene vergadering in te dienen en gaat over tot de orde van den dag”. Deze motie, geboren met als vaders: idealisme, naïviteit, ontstemming over het getob in de Maatschappij, mitsgaders (blijkens de toelichting ervan) eerbied voor zwaarigheid van „het hoofdbestuur zelf”, uit het over het hoofd zien van hetgeen een hoofdoorzaak der vakactie der Maatschappij was (n.l.: het dreigend ontstaan eener ziektewet) als moeder, zal op de a. s. buitengewone algemeene vergadering een aanslag plegen op den geneeskundigen stand en zulks vlak vóór het gevreesde oogenblik, waartegen de Maatschappij (ditmaal vóór de feiten!) zich een wapenrusting heeft aangeschaft!